

civile Retspleje komme til. Det maa jo sikkert være Meningen, thi ellers ser jeg ikke, hvorfor man skulde vente paa os. Der er jo særlig et Spørgsmaal, som vil komme til at ligge den militære og den civile Retspleje imellem, nemlig Grænsebestemmelsen mellem dem, Værnetingsbestemmelsen, og der vil denne min Bemærkning altsaa finde særlig Anvendelse.

Der er fra forskellige Sider, bl. a. ogsaa fra den højtærede Kultusministers Side og fra det ærede Medlem for Middelfart (Slengerik), talt om Loven om Menighedsraad, særlig om dens § 4, og om det Cirkulære af 13. Juni i Aar, som desangaaende er udkommet. Jeg skal kun udtale, at jeg ikke ganske deler den Forstaaelse af Lovens § 4, som er bleven fremsat fra disse Sider, og heller ikke Forstaaelsen af det nysnævnte Cirkulære. Dette har jeg udtalt tidligere, da Tid var. Nu, da Spørgsmaalet om Valgret til Menighedsraadene faktisk er afgjort, idet Tiden for Anmeldelse dertil er udløben, finder jeg ikke Anledning til at komme videre ind derpaa. Dog vil jeg sige, at jeg tror, at man ved Fortolkningen af § 4 i Loven om Menighedsraad noget har overset Ordet „vitterligt“ og den Fordeling af Bevisbyrden, som derved kommer frem. Naar det kun er den, som „vitterligt“ har forset sig paa de omhandlede Maader, der kan udelukkes, saa tror jeg ikke en Gang, man kan afkræve nogen Bevis i saa Henseende; thi den Omstændighed, at man *ikke* besvarer et saaledes forelagt Spørgsmaal, gør det jo ikke „vitterligt“, at man fører det forargelige Liv, der her er Tale om. Jeg skal da ikke komme ind paa dette, som hører Fortiden til. Derimod er der et Punkt i samme Cirkulære, som hører Fremtiden til, og det vil jeg gerne henlede den højtærede Ministers Opmærksomhed paa. Det hedder i dette Cirkulære: „Efter at Valgbestyrelsens Afgørelse er truffen og meddelt vedkommende“ — det er altsaa noget, som vil finde Sted i de nærmeste Dage — „kan den, hvem Afgørelsen gaar imod, indanke Sagen gennem Provsten for Biskoppen inden 15. November, og Biskoppen afgør derefter Sagen inden Udgangen af November“. Dette Udtryk, at „den, hvem Afgørelsen gaar imod“, kan indanke den, stemmer ikke med Indholdet af Loven om Menighedsraad. Det er meget muligt, at det burde have staaet i Loven, men det staaar der ikke, thi det hedder i Lovens § 5, næstsidsste Stykke, sidste Punktum: „Gaar Valgbestyrelsens Afgø-

relse Klageren imod, kan denne inden 15. November“ o. s. v. Med andre Ord naar jeg klager over, at en anden er optagen paa Valglisten, og Valgbestyrelsen saa siger, at han skal blive der, saa kan jeg — det staaar der i Loven om Menighedsraad — klage til Biskoppen, men hvis derimod Valgbestyrelsen giver mig Medhold og sletter den anden, kan han ifølge Lovens klare Ord ikke klage. Det er kun, naar Afgørelsen gaar *Klageren* imod, at der kan klages. Her er altsaa Cirkulæret i aabenbar Uoverensstemmelse med Loven. Da det endnu vil kunne i praktisk Betydning, tillader jeg mig at henlede den højtærede Kultusministers Opmærksomhed derpaa.

Første Viceformand (Krabbe): Den sidste Bemærkning foranlediger mig til at oplyse, at den højtærede Kultusminister er forhindret fra i Øjeblikket at være til Stede.

Svend Høgsbro: Det afskærer mig formentlig ikke fra at fremkomme med Bemærkninger, som nærmest have Adresse til den højtærede Kultusminister, men jeg skal dog af Hensyn hertil indskrænke mig til en kort Bemærkning endnu, som maaske for Resten nok saa meget sorterer under den højtærede Justitsminister. Jeg sigter herved til den Højesteretsdom, som nys er fældet over Pastor Ifversen. Denne Dom kom unægtelig overraskende for mig saavel som for de fleste, men den havde alligevel en — for mig specielt — glædelig Side, som jeg finder mig foranlediget til at fremhæve. Det er vel nemlig uomtvisteligt dens Hovedindhold, at den giver den enkelte Præst en Frihed og en Ret, som man ikke forud havde tænkt sig, at han her i vor Folkekirke havde. Det er jo en Ting, jeg har kæmpet stærkt for i de forløbne Aar. I alle de tre Lovforslag om Indførelse af borgerligt Ægteskab, som jeg i Forbindelse med den nuværende højtærede Kultusminister havde den Ære som Ordfører at bringe frem i Aarene 1896—97, indeholdtes den Bestemmelse, at det var fuldt overladt den enkelte Præst, om han vilde foretage den kirkelige Vielse eller Indvielse, eller om han ikke vilde det. Det mødte megen Modstand fra anden Side, baade til Højre og til Venstre, og det har jo været et Stridsspørgsmaal saa langt tilbage, som denne Sag har været forhandlet, idet Højkirken og det yderste Venstre stadig have mødtes i Kravet om, at alle Præster skulde